

DE BOCHOLTERBEEK EN DE WEG BOCHOLT-WEERT

Het is een prijzenswaardige gewoonte van het gemeentebestuur van Weert om bij bepaalde voor de gemeente belangrijke gebeurtenissen terug te grijpen naar de historie en het verband tussen het verleden en heden op een of andere wijze blijvend vast te leggen voor de toekomst. Zo werd in 1952 bij de opening van de nieuwe weg Weert-Budel een monumentale grenspaal onthuld op de grens tussen deze gemeenten, waarop in 8 beeldhouwde taferelen de geschiedenis van de weg en de omgeving op een artistieke wijze werden afgebeeld. In 1955 werd bij de afgraving van de fundamenten van een oude grenskerk temidden van het uitgestrekte Weerterbos een eenvoudig maar stijlvol monument opgericht (Maasgouw 1956 afl. 1 en 2, pag. 54). Zo werd onlangs op 24 september l.l. bij de officiële opening van de weg Weert-Bocholt (B.) in samenwerking met de gemeente Bocholt een historische plaquette aangebracht tegen de gevel van het nieuwe gemeenschappelijke grenskantoor, waarop de historische betrekkingen tussen deze gemeenten zijn weergegeven.

De oudste relaties tussen Weert en Bocholt dateren reeds van 1 juli 1296, toen Willem III van Horn, Heer van Weert, een verdrag sloot met zijn neef Gosen van Borne, Heer van Bocholt, waardoor de eerste het recht kreeg om vanuit de Aa-beek, stromende langs de Nedermolen in Bocholt, een aftakking te maken naar Weert en Nederweert om op deze wijze de grachten rond het kasteel en de stad van water te voorzien. Men mocht slechts zoveel water aftappen „als doer eyn biecaer loupē kan” (biecaer = bijenkorf), wat met een soort sluis geregeld werd. In 1481 werd deze hoeveelheid water verdrievoudigd, n.l. „noch drey-mael soe veel meer”. De aftakking naar Weert werd genoemd de Bocholterbeek of de Weerterbeek. Zij is van veel belang geweest voor de vestiging en de ontwikkeling van de oude veste Weert. In verband met deze beek en het „caer” zijn er naderhand grote en kleine twisten ontstaan tussen beide plaatsen over de grootte van de waterdoorlaat, de kosten van het onderhoud van het „caer” en de weg, die er heen leidde, het schoonhouden van de beek op het grondgebied van Bocholt en Bree door de inwoners van Weert, het leggen van dammen en het doorsteken van de oevers der beek, het vernieuwen van het „caer” enz. Door de aanleg van de Zuid-Willemsvaart is deze waterlevering later overbodig geworden en op de plaats van de beek werd in gemeen overleg tussen de beide gemeenten een weg aangelegd als symbool van een nieuwe en betere verstandhouding. Het Weerter gedeelte van de weg is reeds in 1951, het Bocholtse in 1953 gereed ge-

komen, doch de officiële opening heeft gewacht op het Benelux-douanekantoor, dat eerst dit voorjaar in gebruik genomen werd.

Op 24 september l.l. vond de officiële opening van de weg en het kantoor plaats in tegenwoordigheid van de gemeentebesturen van Bocholt en Weert en autoriteiten van de Directie van Invoerrechten en Accijnzen van beide landen. In de gevel van het douanegebouwtje werd bij die gelegenheid door de burgemeesters van beide gemeenten een tegel ingemetseld in het tegeltableau, dat deze waterlevering in vroeger tijden uitbeeldt. Dit tegeltableau, ongeveer 70 bij 52 cm. groot, meerkleurig geglazuurd en gedeeltelijk in reliëf uitgevoerd, werd ontworpen en vervaardigd door de bekende Limburgse keramiek-industrie Russel-Tiglia te Tegelen. Het toont aan de bovenzijde een bijenkorf met daarin verwerkt het tegenwoordige douanekantoor en het jaartal 1956, en aan de onderzijde de Aabeek met de aftakking naar Weert d.i. de Bocholterbeek, welke aftakking door een biecaer stroomt, en het jaartal 1296. Het tableau is verder versierd met de wapens van Bocholt en Weert, terwijl tussen onderen bovengedeelte de tekst in aangebracht:

„Het nieuwe hereen'ge wat 't oude verdeelde”.

Het geheel vormt een eenvoudige maar aardige decoratie van het Benelux-kantoor. Vanzelfsprekend werden bij deze gebeurtenis de banden tussen beide gemeenten nog eens nauwer aangehaald, terwijl Mr. St. Smeets, wethouder van Weert, een zeer interessante uiteenzetting gaf over de bekende strijd om het water van de Bocholterbeek.

Door de samenwerking van deze beide grensgemeenten is deze streek wederom een bezienswaardigheid rijker geworden voor de liefhebbers van de streekhistorie en voor toeristen.

J. Henkens.